

CORSENDONCA

Corsendonk bier

Pater zacht en donker

Agnus pittig en blond

P208832
ISSN 0779-5785
Trimestrieel tijdschrift
23ste jaargang
april - mei - juni 2005

v.u.: Jan Sels
Draaiboom 98
2360 Oud-Turnhout

Kantoor van afgifte : 2360 Oud-Turnhout

VOOR AL UW FEESTEN

ALTA RIPA

Engelstraat 6 2360 Oud-Turnhout
Tel. 014/45.01.01

VERZEKERINGSKANTOOR

JAN AERTS

ALLE VERZEKERINGEN

St.-Antoniusstraat 20 2360 Oud-Turnhout
Tel. 014/42.30.92

© **CORSENDONCA** : Alle artikels overgenomen uit ons driemaandelijks tijdschrift moeten de vermelding "Uit Corsendonca" dragen, met de jaargang, nummer, pagina en de naam van de auteur.
Foto omslag Werken in de Sint-Bavostraat

CORSENDONCA

Voorwoord

Onze vieringen ter gelegenheid van **25 jaar Corsendonca** zijn tot vandaag alle een schot in de roos. De afwezigen hadden telkens ongelijk.

We hebben elke keer kunnen rekenen op een ruime belangstelling en de aanwezigen waren steeds meer dan tevreden.

Onze **lentewandeling** op zondag 13 maart te Rhoode, met hieraan gekoppeld het bezoek aan de hoeve van Jos Van Herck, trok zo maar liefst 125 deelnemers. Dit overtrof ruimschoots onze verwachting. Onze gids van dienst Vic Oris zette zijn beste beentje voor om voor deze grote groep alles naar wens te laten verlopen. Deze wandeling bracht niet alleen velen naar Rhoode, maar ook de inwoners van Rhoode zelf kwamen talrijk afgezakt naar onze ontmoetingsplaats aan de kapel van Rhoode. Zelfs de oudste inwoner van Rhoode, Vic Berrens, was er graag bij. Hij gaf regelmatig met veel enthousiasme aanvullingen over zijn geliefd gehucht Rhoode.

Het hoevebezoek was voor velen een rijke ervaring. Het bedrijf van de familie Van Herck is het laatste melkveebedrijf van Rhoode. Het ganse gehucht telde 50 jaar geleden nog 41 ophaalpunten. Dikwijls ging het maar om kleine bedrijven met slechts enkele koeien. Men zei vroeger altijd dat Rhoode een gehucht was van 13 huizen en een varkenskot. Tijdens het bezoek in de stallen konden onze wandelaars de koeien van dichtbij bewonderen. Het was ook heerlijk om tussen de kalveren te kunnen kuieren. Landbouwerszoon Johan Van Herck gaf

de aanwezigen een deskundige rondleiding en beantwoordde alle vragen. Na het bezoek kon groot en klein genieten van een gratis aangeboden glas verse hoefemelk.

Onze historische **fietstocht** van 24 april langsheen de 7 beschermde monumenten van Oud-Turnhout trok 32 fietsers. Onze gids van dienst, Bea Geudens, had een fijne tocht uitgestippeld langsheen alle monumenten. Tijdens de fietstocht zijn alle monumenten 'openbaar' gemaakt door het aanbrengen van het erkend blauw-wit herkenningsschildje 'Beschermd Monument'. Vele deelnemers hadden geen weet van de aanwezigheid van deze diverse pareltjes in onze gemeente. Bij elk monument werd even halt gehouden en tijdens het onthullen of aanbrengen van het herkenningsschildje werd wat uitleg verschaft over het monument zelf en over het tijdstip wanneer het op de monumentenlijst is geplaatst. Aan de aanwezige fietsers werd tijdens het fietsen nog verdere uitleg verschaft over diverse weetjes van onze monumenten.

Deze fietstocht was ook de opening van het toeristische seizoen. Na de dagtocht kon ieder deelnemer in het Hofke Van Chantraine genieten van een natje en een droogje. Tevens was in het Hofke een voorsmaakje te bewonderen van de week van de amateurkunsten, een meer dan geslaagde tentoonstelling.

Het fietsen langs het **oorlogsverleden** op zaterdag 14 en zondag 29 mei was een historisch herbeleving. Deze activiteit trok 45 liefhebbers waaronder enkele echt doorwinterde geïnteresseerde deelnemers. Met 19 deelnemers op zaterdag en 26 op zondag was het een gezellig groepje. Onze gids, Herman Van Eyndhoven, een kenner van het oorlogsverleden, kon elke deelnemer boeien met zijn doorgedreven opzoekingswerk. Herman wilde voor niemand iets achterhouden en door middel van

boeken en uitvergroot fotomateriaal bracht hij de deelnemers terug naar de tijd van weleer. Vooral zaterdag 14 mei was een historisch moment: het was die dag precies 65 jaar geleden dat de Duitse troepen onze gemeente binnenvielen. En precies op hetzelfde moment van de dag waren we samen verzameld op het dorpsplein, net zoals 65 jaar geleden toen de bevolking werd bijeengebracht op het plein, en er de tragedie gebeurde.

Op zondag kreeg Herman versterking van Jhonny Bastiaensen. Deze bracht via anekdoten en weetjes van zijn vader de geschiedenis weer tot leven.

In tegenstelling tot de Oud-Turnhoutse gesneuvelden in wereldoorlog I, waar alle 22 slachtoffers jonge Oud-Turnhoutse militairen waren die vooral in de Westhoek gesneuveld zijn, waren de slachtoffers in wereldoorlog II allen burgers van Oud-Turnhout.

Bij het binnenvallen van de Duitse troepen in Oud-Turnhout op 14 mei vielen hier 5 slachtoffers. Op 15 mei kwamen bovendien 3 gezusters Meynendonckx om te Clabecq. Vermelden we ook bij de oorlogsslachtoffers de gebroeders Van Bael die te Corsendonk bij het ontmantelen van een vreemd oorlogstuig het leven lieten.

Na afloop van de fietstocht kon ieder genieten van een glaasje Gageleer of een biertje naar keuze aangeboden door de kas van Corsendonca.

Volgende maand hebben we onze **zomeruitstap** naar de Priorij Corsendonk. Dit is niet zomaar een bezoek, maar een bezoek met een historische rondleiding gegeven door Marcel Proost, streekgids met specialiteit de Priorij Corsendonk.

Wij verzamelen aan de Priorij op zaterdag 25 juni te 14 uur.

Deze zomer is er weerom de jaarlijkse **fototocht**. Dit

jaarlijks evenement is een samenwerking van KWB Centrum-Zwaneven, KWB Oosthoven, Toerisme Oud-Turnhout en onze heemkundekring Corsendonca.

Dit jaar is er geopteerd voor een heuse historische fietstocht. Deze tocht zal je in idyllische en pittoreske plaatsjes van onze gemeente brengen. Hij loopt vooral over niet verharde wegen en geeft ons een beeld van hoe onze voorouders zich verplaatsten over de Oud-Turnhoutse paden. De tocht is dus niet geschikt voor fietsen met dunne bandjes.

Een oproep: koop de fotozoektocht bij je bakker en waan je even in de tijd van toen. Ook de te zoeken foto's geven een sfeerbeeld uit de tijd van weleer. Je leert het voor jou nog onbekend hoekje in Oud-Turnhout kennen. De zoektocht geeft je een voorstelling van hoe het fietsen vroeger was en loopt langs doorgaans rustige wegen. Bovendien steun je er VIBO de Brem mee, want de opbrengst van deze zoektocht gaat er integraal naartoe. Dus zeker doen, deze zomer fietsen tussen het groen.

Op 11 september brengen we een bezoek aan de kerk **St. Paulus** te Antwerpen. Ervaren gids Jan Van Damme, historicus van opleiding, heeft zich verdiept in deze materie. Hij zal ons een meer dan gedegen rondleiding geven. We vertrekken om 13 uur aan de parking van de Hoogt. We rijden met eigen vervoer. Wie niet over eigen vervoer beschikt of zich liever laat voeren, neemt best met ons contact op en wij zorgen ervoor dat je er zeker bij kan zijn.

Ons **ledenfeest** op zondag 18 september moet je als lid zeker mee beleven. Die dag is het net 25 jaar geleden dat onze heemkundekring Corsendonca is ontstaan. Dit vieren we met zijn

allen in de Kapittelzaal van Priorij Corsendonc. Voor de prijs moet je het zeker niet laten: het menu wordt dankzij sponsoring tegen halve prijs aangeboden!

Onze leden betalen slechts **€ 36 per persoon**. Meerdere gezinsleden zijn welkom. Je kunt je bijdrage storten via het rekeningnummer van Corsendonca **646-60774380-60**.

Even een overzicht van de dag:

Verwelkoming om 12 uur in de Priorij. Een aperitief van wijn en fruitschap à volonté en andere drankjes zijn uiteraard verkrijgbaar. Nadien volgt een diner in de grote kapittelzaal:

*

Carpaccio van gerookte tonijn met een kruidentuiltje en een citroendressing

*

Gegrilde lamstournedos in een jus geparfumeerd met lavendel

*

Lauwkranen Kempisch rijsttaartje met in amandel gepaneerd vanille-ijs

*

mokka/thee geserveerd met versnaperingen

*

Tijdens de lunch worden dranken geserveerd uit een forfait van huiswijnen en frisdranken a volonté

*

Na de lunch bieden we een nadronk aan in de gewelvenkelder.

*

Dit alles voor de schamele prijs van **€ 36 per persoon**. Bij

uw storting ook uw naam vermelden. **Welkom aan de feest-tafel!**

Noot: Maximun 100 leden kunnen deelnemen, zorg dus dat je er als de kippen bij bent.

**Onze leden kunnen inschrijven op ons nieuw boek
'VAN AA TOT ZWEEP'.**

Onze nieuwste publicatie geeft een verklaring van alle Oud-Turnhoutse straatnamen. Straatnamen zijn meer dan alleen maar bordjes die aangeven waar je je bevindt. Iedere straatnaam heeft zijn eigen betekenis en geschiedenis.

Dit werk geeft een historisch overzicht van meer dan 220 bladzijden en is rijkelijk geïllustreerd met foto's en afbeeldingen. Elke straat komt ruimschoots aan bod met haar foto, afbeelding en ligging. Het boek zal op het gemeentehuis op 2 december worden voorgesteld.

Leden van Corsendonca kunnen 1 exemplaar bestellen aan € 15,00. Uw naam zal in het boek worden opgenomen. Meerdere exemplaren kunnen tegen de voordelige voorintekenprijs van € 18,00 worden bekomen. Stortingen voor bestelling kunnen gebeuren via ons gebruikelijk bankrekeningnummer 646-6074380-60.

Uw Corsendonca: een kleine maar alerte, intensief werkende heemkundekring.

Jan Sels

Juni Geschiedenismaand

Zomer uitstap

25 juni

14 uur

'Priorij Corsendonk'

Op zaterdag 25 juni brengen we een bezoek aan de 'Priorij van Corsendonk', niet zomaar een bezoek, maar een historische rondleiding met een ervaren gids.

De geschiedenis van de Priorij van Corsendonk gaat terug tot het jaar 1393. Het was Maria van Gelre die het afgelegen gebied ter beschikking gaf aan een aantal religieuzen om er een klooster op te richten.

Het stichten van een klooster paste volkomen in de gewoonten van de middeleeuwse adel. Om het kloosterleven een aanvang te geven schonk Maria van Gelre niet enkel het gebied van Corsendonk maar ook drie visvijvers te Arendonk en drie beemden van 42 ha 55a in het Grotenhoutbos te Gierle.

Corsendonk bekleedde een niet onbelangrijke plaats in de hervormingsbeweging voor kloosterlingen tijdens de late middeleeuwen in de Nederlanden. De Corsendonkse religieuzen putten voor hun geestesleven uit twee bronnen: de geschreven teksten en de eigen spirituele ervaring.

Op deze zaterdag in juni gaan we de sfeer terug opsnuiven, deze uit een lang vervlogen verleden. We wandelen even in de voetsporen van de eens aanwezige kloosterlingen. In deze prachtige oase van groen en rust zal Marcel Proost onze gids zijn, hij zal ons leiden langsheen de pittoreske plaatsjes, het majestueuze gebouw en nog zoveel meer.

Ik zal persoonlijk uw gastheer zijn, graag heet ik u nu al welkom. Welkom op deze zon overgoten zomerdag, weer of geen weer, het zal dan zeker schitteren te Corsendonk. Fijn dat je erbij bent.

Jan Sels

Juli & augustus vakantiemaanden

Zomerse fotozoektocht juli & augustus

'historische fotozoektocht'

Naar jaarlijkse gewoonte is er dit jaar weer werk gemaakt van een fotozoektocht. Net zoals voorgaande jaren gebeurt dit in samenwerking met KWB Centrum-Zwaneven, KWB Oosthoven en Toerisme Oud-Turnhout.

Deze fotozoektocht staat dit jaar in het teken van '25 jaar Corsendonca'. Roger Haeseldonckx en Leo Van Hooghten, twee actieve bestuurleden uit onze kring, hebben een, mag ik wel zeggen, zeer fijne historische fietstocht samengesteld. De KWB bestuursleden Jan Segers & Jhonny Bastiaensen zijn zoals altijd de fotograven van dienst. Het samenstellen van de folder en het bijhorende reglement is een kolffe naar de hand van de KWB-ers Vincent Jaspers & Jef Tuytelaers.

De tocht van 32 km verloopt gedeeltelijk over niet verharde wegen, waardoor de tocht iets anders is, maar zeker niet minder de moeite waard. Allicht brengt de fietstocht jou en vele anderen op plaatsen waar je voorheen nog nooit eerder was. Je zal nieuwe Oud-Turnhoutse oorden leren kennen en op zes plaatsen onderweg kan je genieten van een gezellige stop in één of andere aanwezige horeca.

De fotozoektocht is te koop bij alle Oud-Turnhoutse bakkers en in het Hofke van Chantraine.

Aan deze fotozoektocht zijn prachtige prijzen verbonden en de opbrengst gaat naar een goed doel. Dit jaar zal de opbrengst integraal worden overgemaakt aan VIBO de Brem.

september feestmaand

uitstap

11 september

Samenkomst: 13 uur

aan parking sportterrein 'De Hoogt'
'bezoek kerk St-Paulus te Antwerpen'

Op 11 september brengen we een bezoek aan de kerk van St. Paulus te Antwerpen. Ervaren gids Jan Van Damme, historicus van opleiding, heeft zich verdiept in deze materie. Hij zal ons een meer dan gedegen rondleiding geven.

Wie wandelt door de oude stad richting schipperskwartier ziet de lantaarntoren van de Sint-Pauluskerk plots opdoemen tussen de daken om even later weer mysterieus uit het gezichtsveld te verdwijnen. Het heeft iets van de ster die de koningen de weg wees... De toren blijft wenken. De Sint-Pauluskerk hoort ongetwijfeld tot de vaste waarden van Antwerpen. Zij straalt een heel eigen en onweerstaanbare charme uit. In Antwerpen is "Sint-Paulus" een begrip, en dit dankzij het geweldige artistieke patrimonium, de stille pittoreske calvarieberg, de romantiek van het oude kloostercomplex, de glorie van de plechtige orkestmissen, maar toch ook haar ligging als een goedgeankerde baken in het aloude schipperskwartier.

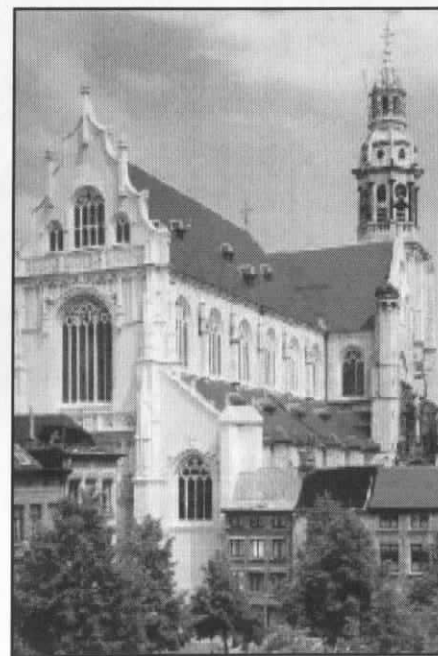
In de kerk van St. Paulus staat één van de grootste kunstwerken van orgelbouwer Jean-Joseph Delhayes °Antwerpen 1786 ? Antwerpen 1845.

Er bevindt zich ook een grafzerk met het wapenschild 'Kievits', gevierendeeld met die van van Boort. Jonkheer Gielis Kievits

werd geboren in 1580 en was Schepen van Antwerpen en Schout van de plaats Schoten, evenals waardijn der lakenhallen in Antwerpen. Hij stierf te Antwerpen en ligt begraven in de kerk St. Paulus. 's Winters woonde hij in de Kievitstraat te Antwerpen en 's zomers op het kasteel "Schotenhof" te Schoten. Hij was een van de meest vermogende lakenverkopers van zijn tijd. Deze familie Kievits had ook te Turnhout een burgemeester. Jan Kievits, geboren circa 1550 te Turnhout en overleden in 1611, was in 1592 burgemeester van Turnhout. Hij woonde in het huis "De witte Schere" in de Otterstraat.

Dit als kleine greep uit de boeiende Sint-Pauluskerk.

We rijden met eigen vervoer. Wie niet over eigen vervoer beschikt of zich liever laat voeren, neemt best met ons contact op en wij zorgen ervoor dat je er zeker bij kan zijn

September feestmaand

ledenfeest
18 september
samenkomst: 12 uur

‘Priorij Corsendonk’

€ 36 per persoon Uw naam + het verschuldigde bedrag binnen te brengen: ‘Hofke van Chantraine’ Kerkstraat 46 Ofwel door storting van het verschuldigde bedrag op rekening: 646-6074380-60 In de mededeling vermelden: Ledenfeest + uw naam + aantal personen.

Schrijf tijdig in

Oud-Turnhout en haar monumenten

Deel II van VII

Bij Koninklijk besluit van 19 januari 1935 werden voor het eerst enkele monumenten in onze provincie onder wettelijke bescherming geplaatst. De mogelijkheid daartoe was voorzien door de wet van 7 augustus 1931, waardoor een kader werd gecreëerd om ons onvervangbaar cultureel erfgoed en landschappelijk schoon te bewaren.¹

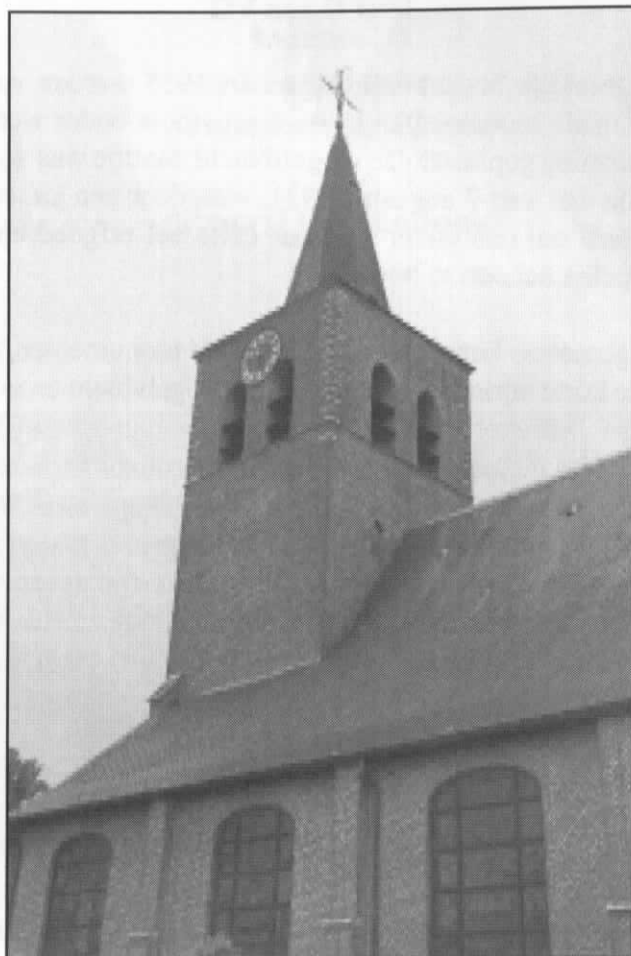
Onze gemeente bezit zeven geklasseerde monumenten, die we in deze korte bijdrage belichten, dit in vogelvlucht en in zeven delen naar chronologische volgorde van besluitvorming. Monumenten zijn getuigen van een rijk en waardevol verleden. Een deel dat onze voorouders voor ons hebben nagelaten. Door de klassering van monumenten en landschappen bewaren we het erfgoed voor onze nakomelingen. Tegelijkertijd geven we een eerbetoon aan hen die ons het waardevolle geschenk hebben nagelaten.

Sint-Bavokerk

Oud-Turnhout
Kerkstraat
MONUMENT, Koninklijk besluit van 6 juli 1957

Pseudo-basiliek in baksteen met een driebeukig schip, een kruisbeuk met kruisingtorentje en een driezijdig gesloten koor.

Steunberen en driezijdige traptoren reiken slechts tot de halve hoogte van de ingebouwde westtoren. Onder de huidige klok-

kenverdieping, met witstenen hoekblokken, bevinden zich vier dichtgemetselde galmgaten. Een ingesnoerde naaldspits bekroont de toren.

De zijbeuken worden verlicht door segmentboogvensters, kruisbeuk en koor door spitsboogromen.

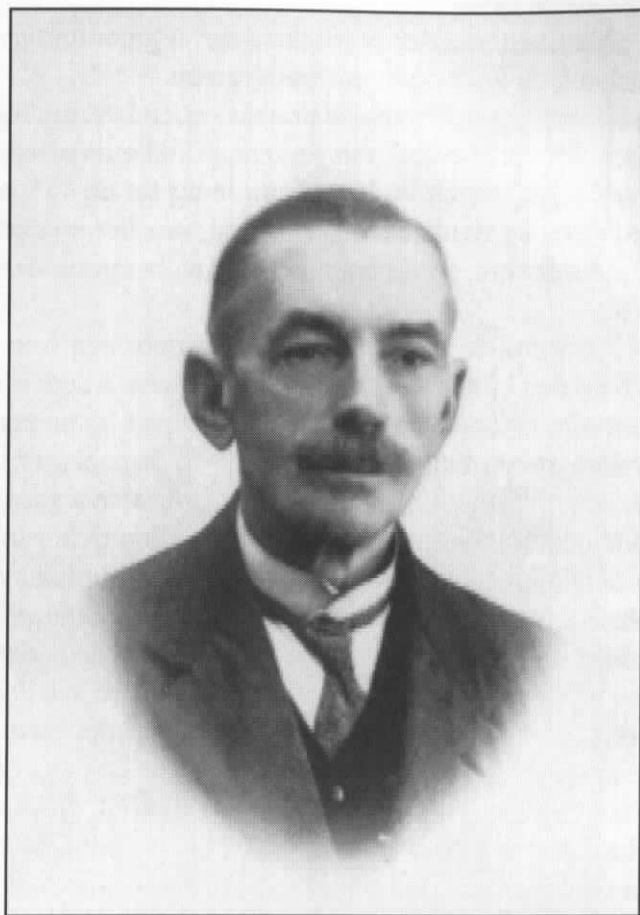
Het benedengedeelte van de toren is het oudste, uit begin 1300 of het 14de eeuwse deel van de kerk. Klokkenverdieping, middenbeuk, kruisbeuk en koor gaan terug tot de 15de eeuw. De zijbeuken, de hardstenen omlijsting van het westportaal en het pleisterwerk op de houten gewelfconstructie dateren van 1778.

In 1776 werd de kerk erg beschadigd door een wervelwind.² 1776 op den 10 februari naar middagh tusse 3 uere is door een storm ofte orcaan de naelde van den thoren gesmeten ende is gevallen op een deel van de kerke (d.w.z. de noorderzijde) waer door de selve is beschadigd soo donigh dat aldaer geenen dinste conde geschieden soo is yndelijck door den rade van Brabant aan de tiendeheffers te weten het capittel can turnhout voor twee derde en Santryn (d.i. de commanderij van Chantraine) voor een derde geordonneert de kerke te herstellen op de ouden voet, is dan aanbestaat geweest, den aennemers waere joa. Paaters end albertus bailli, timmerleden degenen den kerke instaeet gestelt om dinste te doen, ende is op bamisdagh te weten op den 1 8ber 1776 synde de feestdagh van den H. Bavo patroon van onze kerke solemnele geschied met deb te Deum laudamus te singen naar de hoogmisse inder het luyden van de groote clock.

Jan Sels

¹ A. Kinsbergen, Gouverneur van de provincie Antwerpen, 'Beschermd Cultuurpatrimonium in de provincie Antwerpen', Provinciebestuur van Antwerpen, Antwerpen, 1990.

² Boek der jaargetyde

Eugene Vermeyen
 ° Turnhout 14 - 11 - 1884
 † Oud-Turnhout 08 - 04 - 1956

Dorpsfiguren

Eugene Vermeyen

Een man die veel voor ons dorp, en zeker voor de fanfare "De Burgerzonen" betekent heeft is Eugène Vermeyen. Géne, zegde de mensen.

Géne was getrouwd met de enige dochter van Domien Bauwens, stichter van de fanfare.

De familie Bauwens heeft een belangrijke rol gespeeld in het verenigingsleven van ons dorp.

Maar laten wij het nu hebben over Géne. Géne woonde met zijn gezin in het centrum op het dorpsplein naast zijn schoonbroer, Louis. Menigmaal werden de ruiten van zijn woning, door ons, rakkers, die voetbal speelden op het plein, kapot geschot. Wanneer Géne 's avonds van zijn werk kwam, en hij zag de ravage, sakkerde en vloekte hij. Hij zou dit doen en dat doen. Hij zou naar de veldwachter gaan enz... Maar na een dag wanneer de woede bekoeld was kwam Charel Gers een nieuwe ruit plaatsen en alles bleef zoals het was tot Léonie zijn vrouw er niets beter opgevonden had dan de rolluiken naar beneden te laten wanneer er gevoetbald werd.

Géne had een slank figuur, een pezige kerel die fier was op zijn moustache (snor) die hij met waardigheid droeg. Hij had steeds het grote woord wanneer hij alleen was. Doch wanneer zijn eega in de omtrek was, was hij zo zacht als een lammetje. Als Géne al eens bleef plakken in een café, soms durfde hij dat al wel eens, dan kwam Léonie hem uit het café halen. Als dat gebeurde probeerde Géne al wel eens, licht beneveld, paal en perk te stellen met zijn vrouwtje te overdonderen in een hevig dispuut wanneer zij thuis waren. (Nooit in het bijzijn van andere

mensen). Doch niets hielp want Léonie hield voet bij stek. Zij kende hare papenheimer maar al te goed. Deze hield van een stevige pint en een goeien borrel. Na dit voorval ging Géne enkele zondagen na de hoogmis, hij zong mee in het kerkkoor, recht naar huis tot hij van Léonie terug zijn pintje mocht gaan drinken. Dan ging het weer enige weken goed, tot hij bij het kaarten of biljarden, hij was een uitstekend biljarder, de uurtjes vergat en weerom bleef plakken. Dan had hij weerom prijs en moest hij zijn zondagse pint weerom enkele weken missen.

Géne werkte bij Drukkerij Kartonage Van Mierlo-Proost op de stwg op Mol in Turnhout. Zijn vriend waar hij alles van gedaan kreeg was Jan Van Mierlo die tevens zaakvoerder was van de firma. Deze woonde in een mooie villa op de grens met Turnhout. Géne was het duiveltje doet al van de fabriek. Hij deed de boodschappen, speelde cocierge was er portier, kortom hij wist alles van wat er in de fabriek gebeurde. Wanneer men Géne hoorde praten over zijn baas Jan Van Mierlo, zou men gedacht hebben dat hij de fabriek mee bestuurde. Het postuur en de snor had hij er wel al voor en menige dorpeling dacht dat hij er veel te zeggen had.

Was er een jonge kerel die werk zocht of was er iemand die wat moest gedaan krijgen van Jan, kwam men eerst bij Géne, die regelde het wel; meestal met succes.

Géne is langen tijd ondervoorzitter geweest van de fanfare "De Burgerzonen". Dit was Géne zijn leven, hier ging hij voor door het vuur als het moest. Hij is zelf dienst doend voorzitter geweest bij het ontslag van Leo Op de Beeck.

Géne deed alles voor zijn fanfare. Een stille hardwerkende kracht waaraan de muziekmaatschappij veel te danken heeft. Hij zorgde dat Jan Van Mierlo erevoorzitter werd. Moest er geld zijn om partituren of instrumenten bij te kopen en men

was juist slecht bij kas, Géne trok zijn stoute schoenen aan en ging naar zijn baas (onze meneer) en kreeg waar hij voor kwam. Wanneer de fanfare teerde was het een hoogdag voor hem en dan had zijn vrouw niets te zeggen. Die feestdag zou niemand hem afnemen.

Géne was ook zanger op't oksaal. Hij had een volle heldere stem. Wanneer er een bonte-avond gegeven werd mocht men steeds beroep doen op hem, om enige kluchtige liedjes te zingen, waaronder het klompenlied (op mijn klompen ging ik vrijen, niemand zal me dat beneien enz...) Zijn zonen waren veel gematigder en waren niet altijd akkoord met hun vader, die ietwat vrijgevochten man, en stonden aan moeders kant.

Géne wij ouderlingen van Oud-Turnhout hebben u goed gekend. Met zijn grote snor had hij de allures van een streng man, maar hij had een hart van goud. Kon hij ergens helpen, deed hij dat. Hij hield van het leven, hetgeen niet gemakkelijk was met een bazige vrouw, die tussen vier broeders was opgegroeid.

Indien er in de hemel een fanfare bestaat zal hij zeker mee in het bestuur zitten, zijn zeg hebben, samen met Leo Op de Beeck, Jan Leysen en zijn vriend en baas Jan.

En ze zullen de stoelen wel wat dichte bij elkaar geschoven hebben voor Dr. Peer Hus die zich intussen ook bij hen heeft gevoegd.

Isidoor Mertens

De Ezels

'n Jolige, bonte ruitersgroep rijdt joelend door de frisse voorjaarsmorgen, over de brede zandweg, die krinkelkronkel door de weide wegslingert naar 'n afgelegen gehucht. Daar hossen de ruiters naartoe, naar Daantje, die vandaag zijn gouden bruiloft viert.

De paarden hebben lang op stal gestaan, en nu weten ze met hun zottigheid geen blijf. Ze hinniken blij en slaan verwoed hun poten uit.

Op hun brede, wild-schokkende ruggen zitten de jonge boeren. Allemaal kloeke, bruingezonde kerels, die stevig in 't zadel hangen. Ze rijden tegen elkaar op, roekeloos-mennend in hun jonge overmoed.

Achter de ruiters, ver achter reeds en scheefschokkend in het wakke spoor, rijdt een vierwielige koets, door twee paarden getrokken. 't Is die oude van de brouwer. Ze hebben haar weggehaald onder het afdakske waar ze reeds twintig jaren stond te roesten. Ze hing vol spinnenwebben en de schimmel zat dik op de kussens. Een half dozijn mannen hebben er 'n hele week hun avond aan besteed om er al die vuiligheid af te krijgen. Nu rolt die koets daar als een nieuwe, van onder tot boven met groen en guirlandes behangen. Schoon genoeg om er 'n prinses in te zetten.

Op de bok zit 'n vent met 'n hoge hoed en valse bakkebaarden. Dat is de smid. Die heeft het rijtuig eens goed nagekeken op voorwaarde dat hij het voeren mocht. Die grote, brede smid is een statig koetsier en hij neemt zijn taak heel ernstig op. Almaardoor buigt hij dan rechts dan links om naar de wielen te kijken. Die koets is misschien wel 'n halve eeuw oud en ze stond zo lang stil. De smid vertrouwt zulk gerij niet erg. Hij heeft het

wel goed nagekeken, alle vijzen en moers bijgedraaid en alles goed gesmeerd en geolied. Maar toch staat hij er niet voorin dat er geen as zou kunnen breken of dat een van de wielen er op zijn eentje zou van doorgaan. Ja, moest er zoiets gebeuren, straks, met Daantje en zijn vrouw in de koets dat zou nogal een 'begatsel' zijn! En zeker geen goede reclame voor de smid.

Op zijn binnegeleg loopt Daantje ongedurig rond. Daantje is voor enkele weken vijf en zeventig jaar geworden en Trientje zijn vrouw, telt nog een jaarke meer. Maar allebei zijn ze nog danig rap en kloek, nog niet half versleten.

Daantje is nu zo echt 'n fijn grootvaderke met zijn mooi, zwartlakens kostuum en zijn zijden faaske, dat zo schonekens recht op zijn kop staat.

Maar Daantje is slecht gemutst en almaardoor sakkert hij:

“De-dju ... de-dju-nog-toe!”

Om die stijve “zeverlap” en die nog stijvere band die ze, Trientje en zijn schoondochter, met veel moeite om zijn nek hebben gedraaid. En omdat zijn voeten zo eng in zijn schoenen zitten. Moet een mens van zeventig jaar nu nog een boord en nieuwe schoenen aangeven? Waarom mag hij niet mee in zijn blauw boezeroentje en op zijn klompen? Zijn zondagse klompen die schone zwarte, met gulden streepjes er op.

Neen, dat mag hij niet. Vandaag is het allemaal grote “serremenie”, zo zei Bel dat, die schoondochter van hem. En die is de baas.

Daantje sakkert om die “serremenie”, morrelt aan zijn boord en draait zijn voeten.

Tot hij opeens zijn Trientje ziet staan, daar bij de deur onder 't afhangske. Zo parmantig, zo kaarsrecht, zo jong nog met haar pijpkenmuts, met haar kanten pakske en daarop de zware keten met de grote brelok van overgrootmoederzaliger. Alles massief

goud, ge moet het maar eens “kwikken”! En over haar brede rok heeft Trientje haar beste, zwartzijden voorschoot gebonden waarin wel honderd vierkantjes staan geplooid.

Daantje vergeet er zijn genepen nek en zijn zere voeten bij. Hij kan zijn vrouwke niet genoeg bewonderen en zegt dat ze nog altijd ‘n fel “vremmes” is. En Trientje is daar zo mee gediend! Ze is altijd zo wat preuts geweest.

Daarbinnen zit hun volk. Hun zoons en hun dochters, allemaal getrouwd en in goeden doen. Ze zullen straks met zestig man aan tafel zitten.

Daantje en Trientje worden binnengeropen. De ruiters zijn daar en spoedig is er ook de smid met zijn galakoet. Iedereen roept er over dat die koets zo schoon is en Daantje en zijn vrouw durven er haast niet in.

En weer gaat het over dezelfde weg terug naar het dorp. De ruiters hebben hun zottigheid uitgevierd en ze rijden nu kalm en deftig vooraan. Achter de koets volgen een half-dozijn huifkarren met Daantjes familie.

In de lange, rechte dorpsstraat staat een dubbele rij dennetjes geplant en al de geveltjes zijn er bevestigd en versierd. En overal staan er mensen vriendelijk en lachtent te knikken en te roepen, want Daantje en Trientje werden er altijd gaare gezien.

“De-dju ...” zo peinst Daantje luidop. “‘t Is precies of dat we naar de hemel rijden!”

Maar plots is Daantje zijn goede luim opeens weg. Want daar is een huis – ‘t staat zo wat dieper in, met ‘n hofke voor de deur – en daar hang niets aan de gevel, geen vlag, geen papier, niets. In ‘t hofke staat er een vent met ‘n kruiwagen en daarop ‘n grote ton. En juist als Daantje voorbij rijdt schept die vent een emmer vol uit de ton en pletst daar iets neer, dat erg kwalijk riekt.

Daantje heeft dat alles goed gezien en goed begrepen ook. Hij kijkt bokkig en zuur en hij duivelt:

“Juist iets voor de ezel, de-dju!”

“Toe, toe”, sust Trientje, “trekt het u niet aan!”

Die ezel is Daantjes broer, zijn enige broer. En daar ligt hij al jaren mee overhoop. Ze spreken nooit tegen elkaar en ze lopen liever een straatje om dan elkander te ontmoeten.

En om een pruts is dat zo gekomen. Peer, zo heet die ezel, boerde toen ook nog. Hij en Daantje waren op een schone dag samen naar een verkoping gegaan. Daar werd grond verkocht. En Daantje en Peer luimden allebei op ‘n beemdeken dat vlak bij hun goed lag. Ze zegden er elkaar echter niets van. Op de verkoping hadden ze elk een strooien man. De ene stond links in een hoek en de andere rechts in een hoek. En met ‘n haast onmerkbaar oogknikje hielden Daantje en Peer die twee aan de gang. Ze boden maar, tegen elkaar op, hoger en hoger, een flink stuk boven de waarde. Tenslotte hield Daantje het aan zijn been. Toen ‘t uitkwam tegen wie ze geboden hadden, waren ze allebei even bokkig. Peer omdat hij het beemdeke niet had en Daantje omdat hij het veel te duur moest betalen.

En Peer snauwde hem toe:

“Verdommese ezel, dat ge bent!”

En Daantje beet terug:

“Verdommse grote ezel!”

En dat zijn de laatste woorden die ze sinds jaren tot elkander gezegd hebben.

Vóór enige tijd hield Peer met boeren op en hij ging in het dorp rentenieren. Peer was nogal laat getrouwd met een vrouw die toen ook al over haar tijd was. Ze hebben geen kinderen en die van Daantje hebben veel spijt om die ruzie. Want nonkel Peer is een dikke en daar zal heel wat te delen vallen als hij ooit optrekt. Maar nu ... Nonkel Peer zegt het, zo dikwijls als het pas geeft, dat de “ezeltjes” van hem nooit of nooit een duit

zullen erven.

Anders is Peer een heel ronde vent en daar in het dorp is hij van iedereen gaarne gezien. Met Daantje is het net zo. Maar spreekt die twee nooit over ezels, want dan is hun dag bedorven.

Het volk heeft er heel wat over gemompeld de laatste dagen. "Het ezeltje viert zijn jubilee, 'k ben benieuwd of de ezel er bij zijn zal!"

Zo werd er gezegd en iedereen was er ook benieuwd achter. Trientje en Marie de vrouw van Peer, vonden het gewoon kleingeestig van hun mannen. Ze te lopen dikmutsen om 'n pruts van 'n beemdeke, terwijl ze allebei zoveel land bezaten en zoveel geld hadden, genoeg om wel honderd zulke beemdekens te kopen.

De twee vrouwen waren elkaar dan ook niet zo vijandig gezind. Ze liepen al eens samen op naar de kerk en sloegen soms een praatje achter 't kerkhofmuurke. De laatste tijd hebben ze hun venten haast de oren van hun koppige kop gezaagd. Ze moesten die ezelsstreken eindelijk toch eens opgeven en terug goede broers worden. 't Zou ook wat schoons zijn: Daantje die zijn gouden bruiloft viert en Peer, zijn enige broer, die er niet bij is!

Maar de twee koppige boeren lieten zich niet bepraten.

Peer zei:

"'k Heb met dat ezeltje niets te maken!"

En Daantje zei:

"Neen nooit van mijn leven komt die ezel hier nog binnen!"

En zo is het gebleven. Daantje viert zijn gouden bruiloft. En terwijl hij naast, Trientje in de schone koets, door het dorp rijdt, staat die ezel van 'n Peer daar in zijn hofke, met een ton en een emmer. Echt iets voor hem!

En dat hij het doet om Daantje te tergen, weet iedereen. En

Daantje weet dat ook. Het manneke is er bokkig om! Wat Trientje ook zegt, waar ze hem ook naar doet zien om hem wat op te fleuren. Daantje blijft lelijk kijken en hij zegt geen woord meer.

Zo komen ze in de kerk waar de zangers op hun beste zingen en waar meneer pastoor zijn schoonste sermoen houdt.

Trientje schreit en Daantje bromt stillekes dat het allemaal er overdreven is wat de pastoor van hem zegt. Och, ze hebben zij altijd maar hun plichten gedaan, hard gewerkt en Onze Lieven Heer in 't midden gehouden. 't Is wel schoon van meneer pastoor, maar kom ... simpele mensen als zij raken daardoor zo gemakkelijk van streek. Daantje ook. En hij vergeet er zo waar den "ezel" bij.

Maar dan zegt de pastoor nog wat. Hij schiet een pijl af, recht naar Daantjes hart.

"Vijftig jaren getrouwd zijn, dat is schoon. En als ge dan gedurende die vijftig jaren in vrede hebt geleefd met u zelf, met uw familie en met de andere mensen, dat is het nog veel schoner."

Die meneer pastoor zegt dat zo heel simpel. Zoals alleen een oude boerenpastoor dat kan.

Daantje krijgt kleur. Dat was voor hem gezegd. Die pijl dringt in zijn hart. En daar bloeit er plots een heel schoon bloempje open. Hij en Peer ... Ze zijn twee broers. Ze hebben samen gespeeld, ze werden samen groot.

Maar het bloempje gaat dadelijk weer toe. Daantje ziet Peer, in dat hofke, met zijn ton en zijn emmer. En Daantje kijkt weer bokkig en zuur.

Na de mis moeten ze opnieuw in de koets en bij het gemeentehuis moeten z'er weer uit. En daar in de grote zaal staat de brouwer, met zijn brede burgemeesterssluier rond zijn dikke

buik. Hij heeft een groot blad papier in zijn handen. Dat is helemaal volgeschreven. Daar staat het hele leven van Daantje en Trientje op verteld. De burgemeester leest dat allemaal. En hij schiet ook een pijl af. Hij zegt heel plechtig: "Nu dat ge hier met uw gehele familie samen bent..." Maar er gaat nu geen bloempje open in Daantjes hart. Hij weet wel waarom de burgemeester dat zegt. Peer is er niet bij. Maar Peer is een ezel, een grote ezel met een ton en een emmer. Hij moet maar in die ton kruipen en die emmer op zijn kop zetten!

Als de burgemeester gedaan heeft met zijn papier wordt er nog wat gezwansd en wat gebabbeld over die goede, oude tijd van vijftig jaren terug. Dan moeten Daantje en Trientje weer in de koets, want het wordt stilaan middag en tijd om naar huis te rijden.

De ruiters voorop, dan de smid met zijn koets en daarachter de hoogkarren, zo gaat het weer plechtig en schoon door de dorpsstraat.

Ze komen aan dat huiszeken van Peer. De "ezel" staat weer in zijn hofke, met zijn ton en zijn emmer.

En dan gebeurt het, daar vlak voor Peer zijn huis, dat wat de smid reeds de hele morgen gevreesd heeft. De as breekt middendoor en de koets kraakt met haar achterwerk op de straatstenen.

"Hou", raast de smid. "Hou!"

Zijn paarden willen op hol. Gelukkig springen er een paar kloekke mannen voor, grijpen ze bij de kop en houden ze staan.

Als 'n duiveltje is Daantje uit de scheefhangende koets gewipt en hij helpt er ook gauw zijn Trientje uit. Goddank, dat is goed afgelopen!

Peer staat daar in zijn hofke te kijken opeens schatert hij 't uit:

"Ha-ha-ha!"

Iedereen hoort dat. Als gestoken keert Daantje zich om en hij nijldigt:

"Hoor die ezel daar balken!"

Marie, die al de tijd achter haar gordijntjes heeft staan loeren, komt opeens buitengesloten. Ze geeft haar man een stevige duw, grijpt die kruiwagen en rijdt hem weg achter het geveltje. En dan komt ze de straat op, recht naar Trientje. Dat Trientje ziet er, och arme, zo miserabel uit. Bleek van schrik nog, haar mutsje zit scheef en ze pakt almaardoor naar haar hart.

"Kom, Trientje, kom maar even mee binnen, toe ..." zo zegt Marie, "ik zal u wat opknappen".

"Wat!" Roept Daantje. "Daar binnen! ... Dat bestaat niet!"

"Zwijgen, gij!" Beveelt Marie en zij kijkt hem heel boos aan. "En die daar ... En die daar ... die moet ook zwijgen. Als gijlie dan toch nooit uw verstand wilt gebruiken, dan zal ik het doen!"

En Marie neemt Trientje bij de arm en ze loodst het vrouwke mee door het hofke in haar huis.

Daantjes kinderen en kleinkinderen zijn ondertussen ook bijgekomen en ze drummen allemaal achter Marie en Trientje aan, mee in dat hofke. En Daantje is er ook bij, want hij zat midden in de groep en ze lieten hem er niet uit. En ze leggen het zo aan boord dat hij plots vlak tegenover Peer staat.

Peer wil weg en Daantje wil weg, maar niemand laat hen door. En Jan, Daantjes oudste, die neemt het woord. Die zegt dat het nu-van-hier-en-ginder, nu of nooit gedaan moet zijn met die ezelsstreken. Vader is een ezel en Nonkel Peer is een ezel, en allebei zijn het even grote. En ze gaan daar niet weg en ze laten die twee niet gaan voordat ze elkaar een hand hebben gegeven.

"Toe, vader! ... Toe, Nonkel Peer! ... Toe!"

Zo wordt er langs alle kanten geroepen en de twee broers worden tegen mekaar opgedrongen, geplaagd en genepen tot ze eindelijk niet anders meer kunnen dan mekaar een hand te geven.

En daarmee is 't nog niet gedaan. Nonkel Peer en Tante Marie moeten dadelijk hun zondagse kleren aantrekken.

“Anders laden we u zo op!” Dreigt Jan.

Daarbuiten hebben ze intussen de koets weggesleept en de brouwer is daar met zijn auto om de jubilarissen verder te rijden.

En dan kijken de mensen alsof ze een mirakel zien gebeuren. Daantje en Peer, Trientje en Marie, die kruipen samen in die auto. En ze hebben het zo druk en ze doen zo vriendelijk ondereen net of er nooit wat tussen hen is geweest.

Het volk heeft er aard in en alleman roept:

“Bravo, Daantje! ... Bravo, Peer!”

En zelfs de smid die daar nog altijd stond te duivelen, begint te lachen en hij roept dapper mee.

En hij pocht:

“Dat hebben ze dan toch aan mijn gerij te danken!”

Leo Op de Beeck.

De oorlog van Jan Van Den Avoort

Deel VI

Dinsdag 8 mei 1945

Het is reeds half voormiddag eer allen goed en wel wakker zijn. Ons morgen eten, de tarwepap met suiker, is reeds klaar. Vandaag heeft Peeters er voor gezorgd. “Als Schimmel dat blijft koken zullen we rap zonder suiker zitten”, zegt hij. Schimmel doet niets liever dan pap koken en... suiker eten zegt Peeters verder met een bedoeling om Schimmel tot reageren uit te lokken. Wat ook het gevolg er van is. Het zit er weer een klomp dik tegen in de kamer tot Sluis, die door ons de oplosser van de “incidenten” genoemd wordt, ertussen komt en het herriespelletje in de minne brengt. “Alles mag en moet van tijd gezegd worden, legt hij uit. “Doch als kameraden ondereen, en die op mekaars hulp aangewezen zijn, moeten we ook alles snel vergeten en vergeven. In 't leven moet men geven, was eens de leuze van een cabaret avond in het lager vroeger”. Alles is bijgelegd en we beginnen de Stan te bestoefen daar hij tot nu toe nog niet te veel gedaan heeft en nu vanmorgen de stoof aangemaakt heeft en voor stookhout heeft gezorgd. We voorspellen hem nog veel geluk voor later en zeggen tegelijk dat zijn vrouwtje later ne goeie man aan hem zal hebben, maar hij zou wat meer spraakzamer moeten worden als nu. Stan weet zich verwent en toch komt hij af met. “Houdt jullie gezaag en zwijgt”. Dat is Stan zijn meest gebruikte gezegde. Daar het bijna een kwartier ver is waar we aan water moeten geraken nemen we al wat water kan bevatten mee als we ons gaan wassen. Onderweg komen we onze Turnhoutenaars tegen die naar

de Russische versperringswacht zijn geweest om te zien of we er door mogen vandaag. Doch dat zal nog niet gaan, dus dat weten ook weer, daarbij ons vlees moet vandaag nog doorgebakken worden, en dat vraagt werk. Ik vind bij een reeds leeggeplunderde villa, waar vlak voor de deur drie Russische soldaten begraven liggen, een fototoestel waarvan het voorste gedeelte ontbreekt. Ik neem het mee want ergens in het lager heb ik nog een in elkaar gestamd toestel zien liggen, misschien kunnen we er nog iets van maken om onze verdere reis wat af te filmen. Zo gauw ik terug in de kamer ben zoek ik naar dat toestel en vind het. Ik schijn geluk te hebben, het voorste gedeelte is nog goed. De Coolen en ik repareren het hele spel en het ding staat in mekaar. Het schijnt te werken, wel niet goed, doch we bezitten 4 filmen en misschien komt er voor aller wens toch iets van terecht. Het middagmaal buiten zal de 1st proef zijn. We zullen weer eens vlees eten met petatten en bonen. Ook voor vanavond zullen we meekoken. "Alles zal dooreen gekookt worden tot een dikke brei", zegt Kobus. Een hele emmer zal opzij gezet worden voor morgen voor het geval als we zouden kunnen vertrekken. In ieder geval zal het een straf-eten dag worden. Het weer is te heet geworden en we houden niet van bederven en weggoaien zo dus moeten we eten. We zitten nog steeds in de penarie met zout. De laatste drie dagen geen zout in het eten. Ons smaakt wel alles, het kan echter beter zijn. Bertje en ik vinden weer een grote schat als we in de kantine hout aan 't klein maken zijn. We vinden er een klomp ruw zout van ongeveer vier kilogram. Onmiddellijk zijn we met 2 hamers het zout fijn aan 't slagen. "God is met ons", zeggen we onder-tussen. "In de gevaren zowel bij het eten zoeken". Als de nood het hoogst is, is de redding nabij en zo zal het ook in de toekomst werken. In een grote ketel wordt het eten klaargemaakt volgens Kobus zijn manier en... hij weet er iets van. Hij mag onder ons

zijn helpers zoeken, voor water halen, hout zoeken en al die dingen. Hij moet niets doen dan voor het eten zorgen. We zijn ook solidair tegenover hem. Terwijl hij aan het koken is, en zo dus geen tijd heeft om op de baan aan tabak te geraken, zullen de anderen die er wel aan geraken met hem mee delen. Iedereen is daar mee akkoord en zo kan Kobus ook roken. Het eten van 's middags is "moorddadig". Allen zijn overeten en liggen op hun strozak te ronken en het is voor sommigen nog te veel om te antwoorden als ze aangesproken worden. Als we een beetje menselijk worden spreken we over het voorttrekken want volgens vernomen nieuws zijn de Russen aan de versperring weg. De Turnhouters trekken er vandaag nog uit. Wij blijven nog tot morgenvroeg. Het eten is er nog voor, doch dezen namiddag moet er nog gebakken worden en Bertje en Franske weten tegelijk hun werk. Ze zijn er mee akkoord en beginnen met deeg te kneden. Bij het goed tasten van de wagen vinden we nog een doos waarop staat. "Gut für 136 eieren". "Dit mengen we onder den deeg", zegt Bertje "dat kan nooit slecht zijn". 't Is wel erzats maar 136 dat kan al tellen. Franske proeft het grijze meel eens en verklaart dat het maar hard is, enkel de nasmaak op de lippen is precies eierachtig. "Och goed dan", antwoord Bertje en alles wordt in den deeg gekapt zonder de eigelijke inhoud of gebruiksaanwijzing van het goedje aandachtig te lezen. Als het deeg klaar is begint Bertje onmiddellijk met bakken in de hele grote pan van 0.75 cm doorsnede. Alhoewel hij de pan goed insmeert wil de boel niet goed bakken en blijft alles aan de pan kleven alsof er geen vet in is. Bertje kan er geen kop aan krijgen. Alles dezelfde methode van opwerken en insmeren, hij probeert met het kleine pannetje waarin hij het vroeger deed, ook dit helpt niet. "Hij zal te straf zijn met die erzats-eieren denk ik" zegt Kobus. Ene van de mannen haalt er het doosje bij van de eieren en nu gaan we lezen hoe we het moeten gebruiken.

Als we het goed gelezen hebben met een paar man, want van éne geloven we het niet, komen we te tot de ontdekking dat het geen erzatsereinen zijn maar wel een soort kalk om in het water te doen dat goed is om 136 eieren in op te leggen. Daar hebben we weer een krachttoer uitgehaald. Al die kostelijke bloem naar de vaantjes. Het kan toch geen vergif zijn anders had Franske, die het spul proefde, reeds iets gewaar moeten worden en daar hij niets voelt besluiten we van er meer bloem door te werken en dat dan maar op te eten. Of het nu kalk is of wat anders 't komt nog niet zo nauw voor ons. We zullen 3 broodjes bakken zonder gist en met kalk in de plaats. En van de rest pannenkoeken die nu min of meer goed lukken. De broodjes vallen ook mee, dat is dan weer goed voor morgen tijdens de reis. 's Avonds als het bijna donker wordt begint er plots in het bos naast de weg een hels lawaai van zware ontploffingen en lichtkogels en alles wat ons hart weer opjaagt. Wat zou er nu weer gaande zijn, "God zij met ons". Gelukkig het is Duitse munitie die de Russen aan 't vernietigen zijn. Er het wordt mooi, alles vliegt in het rond en omhoog, mooie soorten lichtkogels en fusees met het daarbij horende gesis en geknal. Dat vuurwerk duurt meer dan één uur. Ondertussen is 200 meter van ons een huis in brand geraakt. Waarschijnlijk door de Russen aangestoken. We zien de vlammen boven het bos van het Lager uitkomen en er naar gaan zien heeft geen belang meer voor ons dan we terugdenken over onze frontreis en Berlijn met zijn bombardementen. De zon begint achter de bomen te verdwijnen en we zitten allemaal bijeen onder de bomen naast de kamer te vertellen van het vlees de kalkbroden enz. Varkensvlees is nog beter menen de mannen en zo we nog een varken kunnen pakken vandaag nemen we hem nog zijn leven en eten hem onderweg op. Of er de duivel mee gemoeid is weten we niet doch door het koren komt een zwijntje aangewandeld, heel ruw van haar

en verwilderd, dat is een verdwaald beestje, willen we hem nu vangen zegt Bertje dadelijk, om de aardigheid. Ja, zegt de Peeters en zij getwee en Schimmel zitten er achter. Het diertje kan nog hard lopen en de mannen moeten hun benen zetten. Ze maken en een lolletje van, wij kijken hen na door de toneelkijker van Piet Verbeek. Het beestje valt dan, het kan niet meer van vermoeidheid. De mannen zijn ook op, maar brengen toch het beestje mee. Het weegt ongeveer een 30 kilogram en het moet eraan. Vandaag nog, schreeuwt Schimmel. Waar zijn de messen en zout want we leggen hem op voor onderweg. Het varkentje gaat nog een keer lopen, wordt direct terug gevat en onmiddellijk de hele kop afgesneden met een groot mes. Dit wordt gedaan door Schimmel maar als hij bloed op zijn handen ziet vloeien heeft hij er genoeg van. Hij heeft genoeg gedaan, zegt hij. Ik haal uit een barak een nieuwe stenen pot waarin we het beestje zullen inzouten. De anderen stoken de haar van het varken met een paar bussels strooi zodat het zwart wordt. Een Duitser is heel blij dat hij de kop mag mee nemen van ons diertje. Dat werkt nog eens in bij de mannen. "Vroeger kregen wij slechtere kost dan een varken te eten, en nu zijn wij nog zo goed dat we een Duitser blij maken met het slechtste van een zwijntje. Verder wordt het beestje snel afgewerkt. Het wordt in stukken gesneden, de ingewanden eruit en in het zout gestoken en klaar is kees. Nu buurten we wat bij drie Duitse mannen die de oorlog van 14 – 18 meegemaakt hebben beweren ze. Bij hen is Hitler en de Nazi's al slecht wat er kon bestaan. Wij zeggen dat ze dit allemaal vertellen nu, doch dat zij het vroeger ook waren om ons leven te pesten. Ze hebben rap hun buik vol en smeren hem. Wij gaan dan voor de laatste nacht slapen in Friesack.

Woensdag 9 mei 1945

Om 9 uur vertrekken we uit Friesack na eerst tarwepap te hebben gegeten met een flinke lap vlees. Nu staat er nog een hele emmer vol gekookt vlees van achter op de wagen. Daarnaast staat ons varken in de stenenpot. We zitten dus weer goed in 't vlees. Om te beginnen wordt overeen gekomen van maar 25 km te doen. Het is bijna 50 km vanuit Friesack tot Sandau; waar we over de Elbe willen, indien dit gaat dan zijn we morgen avond bij de geallieerden en rond het einde van Mei thuis. Juist met 'Brug kermis', dat zou schoon uitkomen. Er worden beloften uitgesproken. Zo we de 30 mei thuis komen zullen we den 31 nog naar Scherpenheuvel rijden of gaan. De Coolen die nog steeds Belgische tabak bij zich heeft heeft gisteren een pakje verdeeld onder ons, en hij zal een tweede uitdelen op het ogenblik dat we over de Elbe bij de geallieerden aankomen. Dat is iets waar de jongens naar snakken, een goed sigaret want de "Peukjes machorka", Russische tabak en "Bladeren" is iets dat rookt, maar geen voldoening schenkt. Moedig wordt aangevangen, het is een tamelijk goede weg met veel stukgeschoten panstersperren en terugkomende Poolse soldaten die ons zeggen dat ze naar huis mogen. Ook vertellen ze dat de Duitsers om wapenstilstand hebben gevraagd en dat er onderhandelingen aan gang zijn. De Wehrmacht soldaten vechten al sinds enige dagen niet meer, maar de S.S. wil niet ophouden en verweerd zich nog als benden in de bossen. Het eerste stadje dat we buiten Friesack door trekken is Rhinow. Het ligt half in puin. Daar verlaten we de grote baan naar Hamburg en slaan een weg in naar... Het is maar een smalle steenweg en we hebben veel last bij 't afzetten telkens we een Poolse colonne moeten wisselen. De Poolse soldaten zijn er gaarne bij, hun wagens zijn vol bestoken met kruidnagels en ander jong groen en vele kleine harmonica's worden in elke klank gespeeld en begeleid

met de zingende soldaten. Zij groeten ons en wij hen ook. Het is een ander leger dan het Russische. Vervolgens komen we ook nog hele "treks" Poolse burgers tegen. Ook zij kunnen nu naar hun land terug na 3 jaren in Duitsland te hebben verbleven. Er zijn hele families bij. Zij nemen een ganse boedel huisgerief mee op kar en paard. Tot zelfs koeien toe. Hun wagens zijn allen kenbaar aan de rood - witte Poolse vlaggen. Als we een 15 km afgelegd hebben maken we middag bij een prachtig landschap. Een hoge berg waartegen verdwaalde schapen grazen. Bertje krijgt wel lust voor schapenvlees en hij ziet dat een groep Fransen een groot schaap op hun wagen laden. Doch we kunnen ons koevlees bij onze pannenkoeken nog niet opkrijgen en dan dat varkentje nog. We nemen een paar foto's, rusten goed uit en zoeken nog een 10 km af te leggen en dan naar slapen uit te zien. Nu trekken we wat kalmer aan ons wagentje het is te warm. We rusten op tijd en stond en daarmee krijgen we lust om niets meer te doen. Als we een Duitser met zijn wagen tegenkomen en hem vragen of we nog ver van de Havel zijn, antwoordt hij. "Nog een uurtje". Daar rusten we nog eens op en fotograferen weer. Ook 2 Poolse soldaten vragen of ze bij ons groepje mogen staan, dat we graag toestaan, zo kunnen we thuis nog Polen laten zien. Russen zouden we ook nog graag knippen. Dat moeten we echter buiten hun weten doen. Want als die kerels een fototoestel zien moeten ze het ook hebben en daar zijn wij niet voor. We vertrekken weer met het besluit, juist over de Havel voor vandaag en dan slapen. Dan hebben we voor morgen maar een 12 km te doen en hebben we vandaag nog zo rond vijf uur freiabend. In het eerstkomende dorpje vragen we de juiste weg naar de noodbrug over de stroom en hoeveel tijd we daar nog moeten op trekken. Het is nog maar een half uurtje voor ons met een wagen zeggen ze. Maar juist over de brug zullen we er misschien niet door kunnen want

daar is alles stuk gereden en veel slijk. Dat ontmoedigt de helft onzer mannen die al willen blijven liggen in dit dorpje. We rijden toch voort met veel redertwisten tot vlak voor de brug. Nog eens halt houden en op verkenning nu. Franske gaat zien. Hij is één van de vooruitwillenden en als hij terug komt en de toestand van de weg over de brug uiteenzet is er een groot misverstand onder "Colonne 13" met een man of 8 zijn ze voor het slapen en Franske en ik om er over te gaan met de hulp van een 3 tal makkers die niet goed weten wat ze willen. Wij zijn met onze vasten wil om voort te doen. En de anderen die ons uitmaken voor beulen en doodvroeters geven zich over en we trekken naar de brug, een met losse planken juist boven de waterspiegel. Ze is op zijn Russisch, slecht gebouwd, en wij over de brug. Alle tweestrijd wordt op slag vergeten. Wat een weg!! Met ons 13 wordt geduwd, getrokken, gesakkerd en gemiljaard en gezweet. 10 meter vooruit. Halt rusten. We zitten er nu in en moeten er door. Nu willen ze er allemaal door want om de 200 meter slechte weg die ons nog te doen wacht, willen we die 10 meter niet meer terug rijden dat kost ons morgen weer te veel moeite. Nu komen we goed overeen en zullen op tijd rusten. In de stroom ligt het vol met gezonken rubberbootjes, dode paarden en oorlogsmateriaal door de Duitsers achter gelaten. Als we een 100 meter gedaan hebben zijn we in de helft. De weg ziet er beter uit. We hebben er zeker een uur aan gewerkt om de 100 af te leggen en vele makkers zijn ver op. Ik zelf ben ook bijna aan het einde van mijn krachten. Met de moed en de wil zetten we ons weer in gang. Nu gaat het een 30 meter goed vooruit en dat geeft kracht. Op die 200 meters zullen we ongeveer een drie uur gezwoegd hebben om er door te geraken. De zon begint te zakken en het wordt stilaan avond. Toon en de Peeters gaan uit zien voor slaapgelegenheid in het dorpje dat we in de verte zien liggen. Het dorpje is niet zo ver

meer en het is ook niet zo erg stukgeschoten. De boeren zijn er echter niet gewillig om slaapgelegenheid te geven. Ze sturen ons verder op. Daar zijn strooischuren vertellen ze ons, en het ligt allemaal op de weg die we toch moeten volgen. We zijn verontwaardigd en we zullen indien nodig onze rechten doen gelden. Den Toon heeft in zijn verontwaardiging tegenover de houding van de Nazi boeren al gedreigd om er de Russen bij te halen. Dan praten ze direct anders en worden ze ineens gewilliger. Maar bij zulke boeren kunnen we toch niet goed leven en we zoeken dan maar verder tot we een meer gewillige boer vinden. Als we het dorpje bijna doorzijn komen we bij een boerin aan die ons vraagt of we ook Belgen zijn. "Dat zijn goede luiden", zegt ze. Ze hadden steeds Belgische krijgsgevangene gehad op de boerderij van hun baas. Dat speelt in onze kaart, zulke mensen moeten we hebben. We vragen of we er mogen slapen en ze stuurt ons achterin in de schuren daar zitten ook Franse krijgsgevangenen. De Franse officier geeft ons nog dekens op de koop toe. De boerin komt nog een praatje voeren. Als we een beetje geduld hebben kunnen we goede melk bekomen. Maar dan moeten we de kiekens laten leven. Wat wij toegeven. We hebben nog een heel varken in de kuip en dat koevlees dat we reeds beu geworden waren, hebben we onderweg weggesmeten daar het door de grote hitte niet zo fris meer rook. Als de boerin het melk brengt profiteren we er van om te vragen of ze ons varkensvlees kan of wil koken voor ons, mits een stuk ervan voor haar voor de moeite. Ze wil het graag doen, want de Russen hebben al hun spek meegenomen. We zijn vandaag bijna allemaal weer een beetje aan buikloop toe van dat vele rundvlees. "De stallen liggen al dik bezaaid met 'landmijnen'" zeg de Peeters die uit de stal komt waar hij al een plaatsje heeft uitgezocht waar hij er van de nacht nog een paar kan bijleggen zo het nodig moest wordt. Er wordt buiten

de schuur een kookvuur aangelegd om de pap te koken. 2 Emmers vol en veel suiker erin. De eerste emmer, dat melk "scheit". "Dat is nu iedere keer, zegt de Veck. "Ik denk dat het komt door de halfaangebrande bodem die we niet meer zuiver krijgen". Anderen menen dat het komt door het mengen van de melk van verschillende koeien, enz.. Het blijft daarbij en we slabberen lekkere dikke melk. Nog een extra voor de "landmijnen" lacht de Peeters. Als we dan ieder nog een flinke schel hesp bij krijgen kan het voor vanavond wel. Nog enkele foto's genomen van "rond den pappot", en dan gaat de Peeters, den Toon en Vervecken en ik naar de boerin om te zien of we ons daar wat kunnen wassen aan de pomp. Hier zijn de mensen gewillig en we willen ons dan ook aanstellen als "goede Belgen". Den Dieltjes komt ook nog. De mensen zijn te weet gekomen dat wij katholieken zijn en zij zijn het ook zeggen ze. En op een paar minuten tijd staat de halve straat rondom ons. Oude mannen en vrouwen die hun beklag komen doen tegen ons over de Russen. Jonge meisjes zien we geen. Die hebben zich allemaal verstoken voor de Russen, fluisterde een vrouw van middelbare leeftijd tegen mij. En ze vertelt me verder hoe de Russen een paar jonge meisjes en vrouwen om beestige wijze hebben verkracht. Hoe ze zelf op één avond eens bezoek kreeg van enkele Polen met revolvers gewapend. Ze wilden ook haar een "nemen". Eerst hadden ze gevraagd of ze maar alleen was en waar haar man verbleef, (die zat aan het front). Ik werd bang voor die kerels zegde ze en begon te schreeuwen. Ze had een kindje van een paar maanden op de arm en nog een ander van 2 jaar bij zich, die bij het zien dat zij weende, nog harder begonnen te kelen. Dat was mijn geluk zegde ze. Dat konden die soldaten niet horen en ze gingen terug. Van toen af durf ik niet meer in mijn huis komen en slaap ik bij die oude vrouw. "Hier is ook een oude vader en een oude vrouw", vertelt ze maar

door, en dan trekt ze ook die mensen tussen ons gesprek, en ze verhalen samen, hoe ze eens op een nacht bezoek kregen van soldaten, die vroegen of er jonge vrouwen in huis waren. Zij en de andere vrouw van rond de 40 jaar oud, lagen achter in de schuur en de ouderen zegden dat ze alleen waren. Hierop zijn de soldaten dan teruggetrokken en nu zijn er in het dorp sedert deze morgen geen meer. Dat nu maar rap de Amerikanen ons hier komen bezetten, dat zijn toch beschaafde mensen, praat ze maar door. Het verwondert ons jonge mannen dat die vrouwen dat ons allemaal durven uitleggen, en we voelen ons al "héél" mannen. We schenken hun ons vertrouwen en buurten nog een hele avond bij die mensen. De Russen en de Polen, dat zijn niet de soldaten zoals ze die bij de geallieerde denken. Het zijn eerder beestmensen. Door frontsoldaten kan veel onmenselijkheid gebeuren, dat is in alle legers, maar hier is het front al een dag of 10 voorbij en het is nog niet veel gebeterd. Nog steeds verwachten de vrouwen hier dat ze lastig zullen gevallen worden. We voelen ons al zeer gelukkig dat deze soldaten bij onze thuisstreek niet zullen komen en we weten reeds wat we zulle doen ingeval we ooit tegen de Russen zullen moeten vechten. Wat een zekere zaak zal worden binnen enkele jaren, of misschien zelf zolang niet meer. We voelen het allen. Dit zijn niet de mannen die Europa mogen in handen krijgen. Het is al donker geworden en we staan daar nog steeds. Dieltjes, Toon en ik, ook die vrouw staat er nog met haar kind. Die voelt zich geruster nu ze weet dat wij hier blijven voor de nacht. En als we morgen verder zullen trekken waarvoor ze ons den nodige uitleg verstrekken, wensen ze ons veel geluk en een spoedige thuiskomst. Ze zeggen verder nog. "Zo we niet over de Elbe mogen of kunnen, het is maar een 10 à 12 km maar, dan moeten we maar terug naar hier komen". Ze zouden willen dat we rap thuis zouden zijn daar iedereen gaarne de zijne terug-

heeft. Maar ze zouden ons ook graag bij hen hebben. We wensen hen een goede nacht en zoeken bij het licht van een kaasje onze slaapstee op in het stro. Daar denk ik nog veel na over het leven van die mensen, vroeger en nu. En ook over het onze, bij ons thuis en ten slotte ook over het onze als we eens thuis zullen zijn.

Donderdag 10 mei 1945

Rond een 8 uur zijn we allen te been. De boerin heeft reeds een emmer volle melk gebracht en ook het varkentje wacht om verorbert te worden. Ieder heeft nog een sneetje brood van kalkdeeg. Daarbij kan iedereen varkensvlees eten tot hij barst. En er wordt gegeten ook. Als allen gedaan hebben is ook het zwijntje er geweest. Dus éénmaal koffiedrinken of liever melk, en 20 kg vlees met 13 man. Zo zullen we ons gewicht gaan terug krijgen. We hebben alleen maar schrik om onderweg niet te veel last te hebben om ons broek op en af te doen. We nemen afscheid van die mensen en trekken er al moedig van door. De Coolen wordt er op attent gemaakt van zijn pakje tabak al maar gereed te steken in zijn zakken, want zo we geluk hebben vandaag zullen we rond de middag over de Elbe zijn. Nu Jefke zegt dat hij dat al reeds gedaan heeft en hij heeft er veel moed op. Al kan hij evenals wij slecht geloven dat we snel thuis zullen zijn. Hij fluit en zingt van tijd wat hij de laatste tijd niet meer gewoon is. Soms had hij te veel heimwee en dacht hij aan een meisje. Miel Dieltjes had hem bij het fluiten gezegd. "Jefke, dat houdt geen enkele vogel vol van 's morgens zo vroeg al te beginnen te fluiten. Als ge maar niet te vroeg begonnen zijt makker". Hierop wordt Jefke bijna kwaad. "Als ge naar jullie moet luisteren raken zullen we nooit thuis geraken, gulie ziet alles zwart in". Het is anders maar een van die enkele

dagen dat Jefke zelf er eens moedig op is. Allen zouden wel willen dat ze van Jefke's tabak straks mogen roken. Afwachten maar. We nemen het anders kalm op vandaag en allen zijn nu blij dat we die kruisweg van gisterenavond achter de rug hebben. Zo we die nu nog zouden moeten doen, heel de dag was naar de vaantjes geweest. Het dorp waar we overnacht hebben was "Ströhdene". Nu willen we Sandau bereiken en daar de Elbe oversteken. Als we op de baan Rathenow – Sandau zijn spreken we ieder aan die van de kant van Sandau komt. En hoe meer we er tegen komen, hoe dieper de moed in onze schoenen zinkt. De eerste die we ontmoeten zijn Duitsers die verklaren dat er in Sandau geen overzetsdienst is. Weer anderen vertellen dan dat er alleen West-arbeiders over mogen, doch op bepaalde dagen. Dat geeft ons weer iets moed. Nog anderen zeggen. "Er gaat niemand over". Geen enkele weet echter de juiste inhoud want ze hebben het ook maar horen zeggen. Nu komen we een grote Franse tractor tegen, die ons al voorbijgereden was. Ze zeggen dat we maar terugrijden moeten. In Sandau gaat er niets over de Elbe en in Wulkau, het dorpje daarvoor, mag zelfs niets door. Ze hebben hen teruggestuurd naar Jerichow. En zo we daar naartoe willen moeten we die kruisweg van gisteren weer doen en daar heeft niemand lust voor; toch de eerste dagen niet. Dan blijven we liever hier in het eerste dorpje dat we tegenkomen tot we er het fijne van weten. We zetten ons weer in gang maar niet meer zo optimistisch als deze morgen. Jefke laat ook zijn lip hangen. Het fluitje is weg. "Wij geraken nooit meer thuis, we geraken nog in Siberië", raadskalt hij al maar door. Nu troost de Miel hem een beetje door te zeggen dat we eerst in een verzamellager zullen moeten komen om vandaar uit naar huis gestuurd te worden, in orde, en niet zoals wij nu ronddolen. Het is jammer dat de Russen er ons niets van bekend maken en zo aan ons lot

overlaten. Het zal een uur of 10 zijn als we in het dorp "Kamern" aanlanden. De zon steekt hard, 't is er warm. We zetten ons onder een paar bomen in de lommerd op de boomstammen van een "Panstersperre" en overzien de toestand eens. Er zijn nog vele andere "Auslanders" hier opgehoopt. Zij weten ook niet wat te doen. Een Belg vertelt ons dat hij vóór 14 dagen reeds over de Elbe geweest is bij Sandau, als taalman bij een groepje Franse krijgsgevangenen. Die soldaten mochten bij de Amerikanen blijven, doch hij werd teruggestuurd omdat hij in Duitsland gewerkt had als vrijwilliger. Wij geloven van die kerel niet veel. Daar het maar een klein dorpje is, en er zoveel bezoekers hier zijn, denken wij er over na om in alle onschuld het dorpje eens in te wandelen en naar slapen te zoeken voor vanavond. Niemand heeft er echter goesting voor en ze blijven allemaal liever in de lommerd kuieren. Er wordt weer gemekerd dat het altijd dezelfde moeten zijn die voor slapen zoeken zich moeten opofferen. Er worden een paar makkers door 't slijk gesleurd. "Die nog niet te veel gedaan hebben voor de 'gemeenschap' van de colonne". Het is waar er zijn jongens die nog niet te veel gedaan hebben. Wel niet uit onwil, maar meer uit schuchterheid. Ik heb al mijn aandeel gedaan voor de mannen, doch nu moet er ook doorgewerkt worden of we zullen geschuurd worden door de andere "Auslanders". Ik zeg dat ik nog wel eens zal gaan zien maar er moet een van de andere mee, alleen doe ik het ook niet. Ten slotte gaat Sluis mee en wij met ons twee op zoek. We bekijken van de straat de woningen zo eens af tot we een voor ons geschikte boerderij vinden, want voor 13 man is een beetje ruimte nodig. Het is halfweg in de hoofdstraat. Het ziet er een geschikte logeerplaats uit. We doen het poortje open en een jonge vrouw komt af. Ze praat gebroken Duits en ze doet ons verstaan dat ze maar een Poolse meid is die hier blijft werken tot het verkeer naar Polen

beter is om er met een kind heen te reizen. Ze stuurt ons naar de woonplaats waar de "Cheffin" is. Die staat al in de deur te luisteren. Het is een dikke vrouw van rond de 40 jaar. Ze kijkt ons wantrouwig aan en vraagt. "Was wolle sie". Ik zeg tegen mijn maat. "Dat gaat hier niets worden, maar ik wil zien of ik die vrouw niet kan bepraten". Ik groet haar beleefd en vraag haar of hier geen plaats is om te overnachten, dat we over de Elbe willen, maar dat dit vandaag niet zal gaan. Ik leg uit dat we met 13 man zijn en een wagen. "Ich habe kein platz", antwoordt ze. Ik wijs haar dan de schuur en het karkot aan en zeg haar dat voor ons stro al goed genoeg is. Vervolgens vraagt ze of wij eten genoeg bij hebben en ze kijkt haar kiekens aan. Ik raad wat ze denkt en leg haar uit wat we zoal bezitten aan eetwaar en hoe we eraan gekomen zijn. Nu vertelt ze verder; hoe hier in het dorp er ook bij haar Hollanders binnen kwamen en onder bedreiging alles meenamen waar ze goesting voor hadden en daarom vertrouwt ze niemand meer. Ik stel haar gerust al denk ik dat als we hier een tijdje zouden moeten verblijven en er misschien ook wel kiekens zouden verdwijnen want onze slachters zijn verzot op hoendergedoe. Ze geeft al toe, en met nog een beetje tegenzin wijst ze ons een schuur aan, maar die is langs ene zijde geheel open zegt ze en dat zal koud zijn. Ik en Sluis gaan echter eens kijken en vinden het een prachtige plaats. We kunnen zo het te koud wordt nog altijd boven gaan liggen. Ik maak aan de vrouw bekend dat we Belgen zijn en dat ik het hier goed vind, dat we nu onze makkers zullen halen. Op de straat roepen we de mannen die dadelijk met ons hele huishouden af komen. De bazin kijkt een beetje verbaast toe. Doch als ik het fototoestel boven haal en onze "intrek in de boerderij", op de plaat wil zetten en er een van ons aan haar vraagt of ze er niet bij op wil staan, is ze dadelijk bereid en zet ze zich tussen de mannen als een echte moeder tussen haar

zonen. Daarmee weten we ineens dat ze toch wat toegevend is en dat kan voor ons nog goed worden. En met dat vooruitzicht gaan we ons dan installeren in de schuur. Vervecken en Kobus zoeken achter een stoof, doch ze vinden er geen. We willen ook de boerin niet lastig vallen daarvoor en om ons als mensen aan te stellen gaan we haar eerst vragen of we in de hof ergens van stenen een vuur mogen plaatsen. Zo staan we haar precies aan. Dat had ze niet van ons verwacht dat we zulke kerels waren. Wij denken er het onze over. Zo zij ons aanstaat willen we "anstellende kerls" blijven. Wordt ze bars lijk de meeste Duitsers waren. Dan zal ze dat aan haar kiekens wel zien. 's Avonds valt ze ons echter op en top mee. Ze komt ons kompassioneus vragen of we melk willen. Natuurlijk slaan we dat niet af. Even later komt ze zelfs een gesprek aanknopen met ons. We verstaan ze eerst niet best daar ze een sterke dialect spreekt heel anders dan ons "Berlins". Het is precies op zijn Gents in België. Ze zal dan in 't vervolg langzaam spreken en hiermee wil ze dan weten wat wij zoal eten. Daar we melk hebben zullen we vandaag echte tarwepap eten. Als ze wil kan ze eens proeven. Ze is beter gewoon en heeft er niet veel trek in. We zeggen dat ze zich gelukkig mag voelen, indien men dat nu in Berlijn moest krijgen wat we nu eten, zouden ze er ook zeer content zijn. Zij gaat ook eten zegt ze. Weer komt ze terug met een kan in de hand vol soep. Zo wij ze eten willen mogen we ze hebben, anders is de soep voor de hond. Veel lust hebben we er wel niet voor omdat we ons dikte van de pap hebben. Maar uit kuriseusiteit wat ze hier zoal soep noemen en ook om te laten zien dat ze bij ons nog méér kan brengen nemen wij ze aan en .. het is prima: soep waar een kieken in gekookt is. Nu blijft ze een ganse tijd praten er wordt van alles verteld door ons. Over de reis. Ons 2-jarig bestaan in Berlijn, wat we van zin zijn te doen en over thuis. Zij vertelt ook van haar kant veel. Wat een last

ze hebben gehad van de Russen hier die alle jonge meisjes en vrouwen uit dit dorp hebben verkracht. Over het plunderend optreden van de Polen en van Hollander waardoor ze het op ons ook niet te erg had. We laten horen dat we haar niet te veel last willen bezorgen en zo rap mogelijk hier vandaan willen, de Elbe over en naar huis. Ze hoopt dat ook voor ons maar ze gelooft niet dat we over de Elbe zullen mogen. Het zit niet plus tussen de Russen en de Amerikanen, die vechten nog voort, zegt ze en ze praat verder dat de Russen hier voor de 15de zullen moeten terugtrekken tot achter de Oder. Daar zien we echter geen enkele aanwijzing naar van de Russen hun kant. Verder geeft ze ons uitleg hoever we van Sandau zijn waar vroeger de overzetsdienst was en hoe we moeten gaan. Ze heeft echter nog niet vernomen dat er weer een dienst is daar. Misschien voor West-arbeiders wel, doch voor Duitsers nog niet want bij haar zijn drie vrouwen; een moeder met haar twee dochters, een beetje familie van haar en geëvacueerd uit Magdenburg aan de andere zijde van de Elbe. Ze is hier van in de tijd van de Amerikaanse bombardementen op de stad. Zij zijn toen naar hier gekomen uit angst voor de bommen en zouden nu een stuk van hun leve willen geven om van de Russen verlost te zijn, want wat ze allemaal beleefd hebben met die gasten, dat kan ze ons niet vertellen. Daarom ook willen haar familiegasten hier ook weg maar het gaat niet. Niemand komt hier meer op straat dan hoog nodig is. Vooral de vrouwen niet. We zullen dit wel ondervinden zo we langer hier moeten blijven. Hierna gaat ze terug naar de keuken en wenst ons ook nog een goeden avond. Het is een echte mooie zomeravond en het is nog wat te vroeg om in ons reeds klaargemaakt nest te kruipen. We gaan een keer op straat zien of we geen nieuws kunnen vernemen en ook om te weten of we jonge meisjes kunnen zien, dat die vrouwen dan niet te erg de Russen heeft beklad. We gaan op staat en

zien werkelijk geen enkel vrouwmens en dat in de hoofdstraat van het dorp alleen een hoop Russen schuins tegenover ons waar het "kommandantur" moet zijn. Verder hier en daar nog een oud boerke die precies verloren gelopen is aan hun houding te zien. Het wordt tijd om te gaan slapen en eens proberen hoe het stro in Kamern slaapt. Ik en Piet Verbeek slapen boven juist onder de pannen en het ligt best in het haverstro. Muizen zitten er wel want er wordt duchtig aan ons bedstee geknabbeld, enfin niet bang daarvan we laten de beestjes hun honger stillen. We kennen nu onszelf en wat wij wel eten als we honger hebben. De nacht gaat snel en goed voorbij. We willen immers vertrekken 's anderendaags.

Wordt vervolgt

18 september
LEDENFEEST
Aanvang 12 uur
Priorij Corsendonk

Zeg nu zelf: kan u zich een mooiere omgeving wensen dan het unieke middeleeuwse kader van de priorij Corsendonk? Precies op deze dag, 18 september, werd 25 jaar geleden onze Heemkundekring Corsendonca boven de doopvont gehouden.

Aankomst:

Wij verwelkomen u om 12 uur in de Priorij, in de Gewelvenkelder of bij goed weer in de tuin.

Aperitief:

Het aperitief voorzien wij in de tuin of in de Gewelvenkelder. Wij serveren hier gedurende 1 uur drankjes uit een assortiment van schuinwijn en fruitsap à volonté. Andere drankjes zijn uiteraard verkrijgbaar.

Nadien zullen wij onze gasten uitnodigen om aan tafel te gaan.

Diner:

Het diner voorzien wij in de feestelijk gedekte Kapittelzaal. Sfeervolle achtergrondmuziek zal tijdens het diner voor een

Carpaccio van gerookte tonijn met een kruidentuiltje en een citroendressing

**

Gegrilde lamstournedos in een jus geparfumeerd met lavendel

**

Lauwkrans Kempisch rijsttaartje met in amandel gepaneerd vanille-ijs

**

Tijdens de lunch worden dranken geserveerd uit een forfait van huiswijnen en frisdranken à volonté.

**

Om af te sluiten wordt er mokka/ thee geserveerd met versnaperingen

**

Nadronk:

Na de lunch ontvangt iedere gast een drankbonnetje waarmee in de Gewelvenkelder kan nagenoten worden van een schitterende dag. Na deze heildronk zijn er meerdere drankjes aan de gangbare prijzen van het huis te verkrijgen.

Einde:

De priorij blijft gedurende de ganse avond tot onze beschikking. De laatste doet het licht uit en de deur dicht, en geeft het eindsignaal van ons ledenfeest.

Prijs:

Dank zij een korting van het huis en mits sponsoring door onze kring kan de prijs uitzonderlijk laag worden gehouden: slechts €36 per persoon

Inschrijving:

Maximaal 100 leden kunnen deelnemen aan dit ledenfeest: wees er dus als de kippen bij. U kunt uw bijdrage betalen via ons bankrekeningnummer 646-60774380-60, of het verschuldigde bedrag met onderstaande strook binnenbrengen in het: 'Hofke van Chantraine' Kerkstraat 46 2360 Oud-Turnhout.

**Inschrijving LEDENFEEST
Heemkundekring Corsendonca vzw
18 september
Priorij Corsendonk**

naam

adres

€ 36 per persoon

aantal personen

binnen te brengen: 'Hofke van Chantraine' Kerkstraat 46

Ofwel door storting van het verschuldigde bedrag op rekening: 646-6074380-60 In de mededeling vermelden: Ledenfeest + uw naam + aantal personen.

Dank

Meer dan fier ben ik op allen die het mogelijk gemaakt hebben om dit feest '25 jaar Corsendonca' te kunnen vieren. Dit kan enkel en alleen door de gedreven kracht van vele vrijwilligers en dit gedurende een kwart eeuw. Graag wil ik dan mijn welgemeende dank uiten aan alle leden, maar vooral aan alle bestuursleden uit het 25 jarig bestaan van onze vereniging.

Welkom, welkom, welkom, 25 maal welkom.

Uw voorzitter

Jan Sels

Met deze folder wil onze "heemkundekring Corsendonca v.z.w." haar nieuwe publicatie voorstellen:

van Aa tot Zweep

Oud-Turnhouts stratenboek

Straatnamen zijn meer dan alleen de bordjes die aangeven waar je je bevindt. Iedere straatnaam heeft zijn eigen betekenis en geschiedenis.

Dit werk geeft een historisch overzicht van alle straatnamen van onze gemeente

Het boek met meer dan 220 bladzijden is rijkelijk geïllustreerd met foto's en afbeeldingen. Elke straat komt ruimschoots aan bod. Elke straat heeft zijn foto, afbeelding en ligging. Plus u ontvangt inclusief een gemeentepan.

Door sponsoring kan het boek tegen uitzonderlijke voorwaarden worden besteld.

Bij voorintekening tot en met **1 juli 2005** bedraagt de kostprijs **€ 18.**

Bij bestellingen buiten Oud-Turnhout die opgestuurd dienen te worden, wordt wel € 3 extra verzendingskosten aangerekend. Het boek zal op het gemeentehuis op 2 december 2005 worden voorgesteld. Hierop bent u van harte welkom. Al de voorintekenaars zullen bij wijze van dank hun naam vereeuwigd terugvinden in het boek.

U kunt uw bestelde boek vanaf 3 december afhalen in het: 'Hofke van Chantraine' Kerkstraat 46 2360 Oud-Turnhout

Bestellingen kunnen gebeuren door:

- ofwel storting van € 18 op rekening 646-6074380-60 van Heemkundekring Corsendonca Kerkstraat 46 Oud-Turnhout.
- ofwel binnenbrengen van onderstaande strook met verschuldigd bedrag bij:

Rudy Cornelis Polderstraat 57 (Oosthoven)

Jan Sels Draaiboom 98 (Centrum)

Hugo Miguet Sprinkhaanweg 4 (Zwaneven)

Gewenste naamvermelding.....

Adres:

.....

tekent in voor het boek "van AA tot Zweep"
hij/zij voegt hierbij€, voor ex.

Datum:/.....2005

handtekening

**Leden van Corsendonca kunnen 1 exemplaar bestellen
aan €15**

CORSENDONCA

Corsendonca

Corsendonca is het ledentijdschrift van de Oud-Turnhoutse Heemkundekring "Corsendonca". Het verschijnt viermaal per jaar en is geregistreerd onder het nummer ISSN 0779-5785.

Losse nummers zijn verkrijgbaar voor de prijs van 2,50 Euro.

Lidmaatschap

Het lidgeld bedraagt 7,50 euro per jaar. Men kan steeds lid worden door storting van dit bedrag op rekening **646-6074380-60 t.n.v. Heemkundekring Corsendonca**. U ontvangt dan niet alleen het ledentijdschrift, maar u krijgt ook steeds een flinke korting bij een nieuwe publicatie.

Contact adressen

Wim van Hout, Polderstraat. 30	tel: 014/41.65.72 e-mail: wim.van.hout@advalvas.be
Jan Sels, Draaiboom 98	tel: 014/45.18.12 e-mail: sels.jan@skynet.be
Hugo Miguet, Sprinkhaanweg 4	tel: 014/45.10.88 e-mail: miguet.hugo@pi.be
Rudy Cornelis, Polderstraat. 57	tel: 014/42.65.85 e-mail: RCornelis@advalvas.be
Leo van Hooghten, P. Dielsstraat 23	tel: 014/45.22.56 e-mail: leovanhooghten@versateladsl.be
Roger Haeseldonckx, Werkendam 142	tel: 014/41.96.08

Inhoud

Voorwoord	Blz. 01
Juni Geschiedenismaand	Blz. 07
Juli & augustus vakantiemaanden	Blz. 09
september feestmaand	
Blz. 10	
Oud-Turnhout en haar monumenten	Blz. 13
Dorpsfiguren : Eugene Vermeyen	Blz 17
De Ezels	Blz. 20
De oorlog van Jan Van Den Avoort	Blz. 29
Ledenfeest	Blz. 47

delta lloyd

BELEGGINGSADVIES

ONS DOEL, UW GLIMLACH

**KANTOOR OOSTHOVEN
POLDERSTRAAT 29
TEL. 014/41 16 35**

**KANTOOR RAVELS
KLEIN RAVELS 1
2380 RAVELS
TEL. 014/65 87 11**